

ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»

Факультет суспільних та прикладних наук
Кафедра права імені академіка УАН о. Івана Луцького

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

 Ярослав ШТАНЬКО

“ — ” 2025 р.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ В ТУРИЗМІ ТА
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОМУ БІЗНЕСІ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Галузь знань:	<i>241 Готельно-ресторанна справа</i>
Спеціальність:	<i>«Готельно-ресторанна справа»</i>
Освітньо-професійна програма: (освітньо-наукова)	<i>Готельно-ресторанна справа</i>
Освітній рівень:	<i><u>(перший) бакалаврський</u></i>
Статус дисципліни:	<i><u>обов'язкова</u></i>
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

РОЗРОБНИК:

к.ю.н., доцент кафедри
права імені академіка УАН о. Івана Луцького

Віталій САВЕТЧУК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри права імені академіка УАН о. Івана Луцького
протокол № ____ від 2025 р.

В.о завідувача кафедри

Олександра ПТАШНИК

УЗГОДЖЕНО:

Гарант ОПІ
викладач кафедри
туризму та готельно-ресторанної справи

Михайло ПОДОЛЯН

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол № 1 від 29 серпня 2025 р.

e-mail	vitalii.savetchuk@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	II поверх 201
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua/person/vitaliy-savetchuk
Сторінка курсу в СДО	СДО

ВСТУП

Анотація навчальної дисципліни. Навчальна дисципліна «Правове регулювання в туризмі та готельно-ресторанному бізнесі» є базовою, професійно-орієнтованою обов'язковою дисципліною, що викладається здобувачам у закладах вищої освіти.

Навчальна дисципліна «Правове регулювання в туризмі та готельно-ресторанному бізнесі» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти системних знань щодо правових засад функціонування туристичної індустрії та готельно-ресторанної сфери. У межах курсу розглядаються основні нормативно-правові акти, що регулюють діяльність суб'єктів туристичної діяльності, готелів, закладів ресторанного господарства, а також правові відносини між суб'єктами господарювання, державою та споживачами туристичних і готельно-ресторанних послуг.

Дисципліна охоплює питання правового статусу суб'єктів туристичної діяльності, ліцензування та сертифікації у сфері туризму і гостинності, договірних відносин у туристичному обслуговуванні, правового регулювання надання готельних та ресторанных послуг, забезпечення якості та безпеки послуг, захисту прав споживачів, а також відповідальності суб'єктів господарювання у зазначеній сфері. Окрема увага приділяється міжнародно-правовому регулюванню туризму, особливостям діяльності туристичних операторів і агентів, правовим аспектам організації туристичних подорожей та правовим гарантіям безпеки туристів.

Вивчення дисципліни сприяє формуванню у здобувачів умінь аналізувати нормативно-правові акти, застосовувати правові норми у сфері туристичного та готельно-ресторанного бізнесу, правильно оформлювати договори та інші юридичні документи, а також приймати правомірні управлінські рішення у професійній діяльності. Курс має практичну спрямованість і забезпечує підготовку фахівців, здатних ефективно працювати в умовах сучасного розвитку індустрії гостинності та туризму.

Навчальна дисципліна «Правове регулювання в туризмі та готельно-ресторанному бізнесі» сприяє також розвитку у здобувачів критичного мислення та вміння застосовувати правові норми у вирішенні конкретних ситуацій у сфері господарських правовідносин, що є важливими також не тільки для юристів, а й для економістів та менеджерів.

Мета навчальної дисципліни полягає у формуванні у здобувачів теоретичних знань про систему правового регулювання готельної, ресторанный і туристичної діяльності в Україні. Оволодіння сучасними інструментами щодо пошуку нормативно-правових актів, сформувати вміння аналізувати вплив законодавчого забезпечення на ефективність роботи підприємств готельно-ресторанного і туристичного бізнесу. Навчити обирати ефективну організаційно-правову форму функціонування готельно-ресторанного і туристичного бізнесу.

Завдання дисципліни: формування у здобувачів системи науково-теоретичних знань щодо правового забезпечення здійснення господарської діяльності у сфері готельно-ресторанного і туристичного обслуговування;

вивчення та розкриття змісту правових засад щодо діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу та туризму; ознайомлення здобувачів з правовими джерелами національного і міжнародного права, спрямованих на регулювання готельно-ресторанного і туристичного бізнесу; набуття знань щодо можливих правопорушень у сфері готельно-ресторанного та туристичного бізнесу та видів юридичної відповідальності за порушення діючого законодавства у цій сфері; формування умінь використовувати набуті теоретичні знання у своїй практичній професійній діяльності.

Згідно з вимогами освітньо-професійних та освітньо-кваліфікаційних програм здобувачі повинні **знати**:

- основні принципи та систему правового регулювання туристичної діяльності і готельно-ресторанного бізнесу;
- нормативно-правові акти, що регулюють сферу туризму, готельного та ресторанного господарства;
- правовий статус суб'єктів туристичної діяльності (туроператорів, турагентів, інших суб'єктів туристичної індустрії);
- правові основи створення та діяльності підприємств у сфері туризму, готельного та ресторанного бізнесу;
- порядок ліцензування, сертифікації та стандартизації у сфері туристичних і готельно-ресторанних послуг;
- правові засади укладення та виконання договорів у сфері туристичного обслуговування, готельних і ресторанних послуг;
- правові механізми забезпечення якості та безпеки туристичних і готельно-ресторанних послуг;
- правові засади захисту прав споживачів туристичних, готельних і ресторанних послуг;
- види юридичної відповідальності за порушення законодавства у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу;
- основні положення міжнародно-правового регулювання туристичної діяльності.

В результаті вивчення дисципліни здобувач повинен **вміти**:

- аналізувати та застосовувати норми національного і міжнародного законодавства, що регулюють діяльність у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу;
- визначати правовий статус суб'єктів туристичної діяльності та суб'єктів господарювання у сфері готельно-ресторанних послуг;
- орієнтуватися у системі нормативно-правових актів, що регулюють надання туристичних, готельних і ресторанних послуг;
- складати та аналізувати договори у сфері туристичного обслуговування, надання готельних і ресторанних послуг;

- Професійні компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання в туризмі та готельно-ресторанному бізнесі» (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПІ “Готельно-ресторанна справа”)**

[illegible]

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2		
Семестр	4		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	28 (в годинах)	6 (в годинах)
	семінари, практичні	14 (в годинах)	2 (в годинах)
Самостійна робота		48 (в годинах)	82 (в годинах)
Форма підсумкового контролю	екзамен		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізити	Постреквізити
Облік і оподаткування	Аналіз господарської діяльності

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВА ТА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ (2 ГОД)

Місце і роль права в системі соціальних норм. Поняття, ознаки, сутність права. Функції та джерела права. Система права і система законодавства. Норма права: поняття, ознаки, структура та види. Функції права та їх прояв у сфері туризму й індустрії гостинності.

Поняття, предмет та метод правового регулювання. Поняття правового регулювання та його значення для сфери туризму і готельно-ресторанного бізнесу. Механізм правового регулювання: поняття та елементи. Механізм правового регулювання у сфері туризму та індустрії гостинності.

Питання для самостійного вивчення. Принципи права та їх роль у правовому регулюванні туристичної діяльності. Історія становлення і розвитку правового регулювання суспільних відносин у сфері туризму та готельно-

ресторанному бізнесі. Способи та форми правового регулювання діяльності суб'єктів туристичного та готельно-ресторанного бізнесу.

ТЕМА 2. ПРАВОВІДНОСИНИ (2 ГОД)

Поняття правовідносин як особливого виду суспільних відносин, їх ознаки. Зміст і структура правовідносин. Класифікація правовідносин. Суб'єкти, об'єкти та зміст правовідносин. Суб'єкти правовідносин у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу. Об'єкти правовідносин у сфері туристичних і готельно-ресторанних послуг.

Юридичні факти як підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин.

Юридична відповідальність за порушення правовідносин у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу.

Питання для самостійного вивчення. Правовідносини у сфері надання готельних послуг. Значення правовідносин у регулюванні діяльності у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу. Особливості правовідносин у сфері туристичної діяльності. Юридичні факти, що зумовлюють виникнення, зміну та припинення правовідносин у сфері туризму.

ТЕМА 3. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (2 ГОД)

Поняття та значення міжнародно-правового регулювання туризму та індустрії гостинності. Міжнародно-правове регулювання туристської діяльності: класифікація нормативно-правових актів. Поняття, зміст та особливості туристських формальностей. Правовий статус міжнародних організацій в галузі туризму.

Питання для самостійного вивчення. Правове регулювання міжнародних туристичних перевезень та туристичних подорожей. Захист прав туристів у міжнародному праві. Міжнародне співробітництво держав у сфері туризму та індустрії гостинності.

ТЕМА 4. ЗАКОНОДАВЧІ АКТИ В ТУРИСТИЧНІЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ (2 ГОД)

Державне регулювання туристичної та готельно-ресторанної діяльності. Правовий статус державних органів з регулювання туризму та готельно-ресторанної діяльності в Україні. Класифікація нормативно-правових актів, що регламентують діяльність у туристичній та готельно-ресторанній сфері. Програми розвитку туризму в Україні.

Питання для самостійного вивчення. Система національного законодавства у сфері туризму. Система законодавства у сфері готельного та ресторанного бізнесу. Кодекси та спеціальні нормативні акти, що регулюють підприємницьку діяльність у сфері туризму та гостинності. Державне регулювання та контроль за дотриманням законодавства у туристичній і готельно-ресторанній сфері.

ТЕМА 5. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ ДОГОВОРИ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ В ТУРИСТИЧНІЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ (2 ГОД)

Цивільно-правове зобов'язання: поняття, підстави виникнення, сторони. Припинення зобов'язання, відповідальність за невиконання зобов'язань. Загальні положення про договір. Особливості укладення договорів, що використовуються при здійсненні туристичної та готельно-ресторанної діяльності.

Питання для самостійного вивчення. Договори на надання готельних та ресторанних послуг. Особливості укладання договору поставки. Юридичні наслідки порушення цивільно-правових зобов'язань у сфері готельного та ресторанного бізнесу. Поняття, зміст та особливості надання комерційного кредиту.

ТЕМА 6. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ВИЇЗДУ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН ЗА КОРДОН (2 ГОД)

Правове підґрунтя виїзду громадян України за кордон. Порядок оформлення необхідних документів для виїзду громадян України за кордон. Порядок оформлення виїзду через туристичні компанії. Обмеження щодо виїзду за кордон громадян України. Порядок організації виїзду дітей за кордон на відпочинок та оздоровлення.

Питання для самостійного вивчення. Відповідальність суб'єктів туристичної діяльності за порушення порядку виїзду. Міжнародні правила та стандарти, що впливають на виїзд. Права та обов'язки туриста при оформленні поїздки за кордон.

ТЕМА 7. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ТУРИСТИЧНІЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ (2 ГОД).

Поняття підприємницької діяльності та її правове регулювання. Державне регулювання підприємництва. Суб'єкти підприємницької діяльності в

туристичній та готельно-ресторанній сфері. Державна реєстрація юридичних і фізичних осіб-підприємців. Управління юридичною особою та види органів управління. Підстави та порядок припинення підприємницької діяльності фізичної особи, припинення юридичної особи.

Питання для самостійного вивчення. Державний контроль та нагляд за підприємницькою діяльністю у туристичній та готельно-ресторанній сфері. Організаційно-правові форми підприємств у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу.

ТЕМА 8. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В ТУРИСТИЧНІЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ (2 ГОД)

Поняття трудових відносин та їх правове регулювання. Поняття і види, форма трудових договорів які застосовуються в туристичній та готельно-ресторанній сфері. Суб'єкти трудових відносин у сфері туризму та гостинності. Права та обов'язки працівників і роботодавців. Дисциплінарна відповідальність працівників. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору в туристичній та готельно-ресторанній сфері.

Питання для самостійного вивчення. Особливості укладення трудових договорів, контракти на сезонну та постійну роботу. Відповідальність сторін за порушення трудового законодавства. Трудова дисципліна та методи її забезпечення. Трудові спори.

ТЕМА 9. ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ В ТУРИСТИЧНІЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ (2 ГОД)

Поняття оподаткування та його роль у регулюванні підприємницької діяльності. Податки та система оподаткування в Україні. Система законодавства про оподаткування суб'єктів у туристичній та готельно-ресторанній сфері. Суб'єкти оподаткування у сфері туризму та гостинності.

Загальнодержавні податки і збори, особливості їх правового регулювання в туристичній та готельно-ресторанній сфері. Місцеві податки і збори, особливості їх правового регулювання у туристичній та готельно-ресторанній сфері. Податкові пільги, особливості їх законодавчого регулювання у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу.

Питання для самостійного вивчення. Особливості податкового режиму для туристичних операторів та агентів. Міжнародні аспекти оподаткування туристичних поїздок.

ТЕМА 10. СТРАХУВАННЯ (2 ГОД)

Поняття страхування та його роль у сфері туризму та гостинності. Поняття страхового полісу у туристичній та готельно-ресторанній сфері за законодавством України. Основні види страхування та особливості правового регулювання у сфері туризму та гостинності. Медичне страхування туристів, страхування від нещасних випадків.

Правові засади укладення договору страхування, його основні елементи у туристичній та готельно-ресторанній сфері.

Питання для самостійного вивчення. Страхування майна готелів, ресторанів, обладнання та приміщень. Відповідальність за порушення страхових зобов'язань. Страхові послуги у міжнародному туризмі.

ТЕМА 11. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ У ТУРИСТИЧНІЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ (2 ГОД)

Поняття прав суб'єктів туристичної та готельно-ресторанної діяльності. Правове регулювання спорів між суб'єктами туристичної та готельно-ресторанної діяльності. Права туристів та клієнтів готелів і ресторанів. Права підприємців у сфері туризму та гостинності.

Захист прав споживачів туристичних послуг. Захист інтересів українських туристів за межами України.

Правове регулювання безпеки туризму. Правоохоронні органи як суб'єкт захисту прав суб'єктів туристичної та готельно-ресторанної діяльності

Питання для самостійного вивчення. Основні законодавчі та нормативні акти, що забезпечують захист прав суб'єктів. Механізми захисту прав суб'єктів у туристичній та готельно-ресторанній сфері. Досудове врегулювання спорів, претензії, скарги.

ТЕМА 12. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ ТА КОНТРОЛЮ В ТУРИСТИЧНІЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ (2 ГОД)

Поняття та сутність державного нагляду і контролю. Основні види перевірок та інспекцій.

Загальні правила здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туристичної та готельно-ресторанної діяльності. Органи контролю за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері туристичної та готельно-ресторанної діяльності. Види державного контролю в туристичній та готельно-ресторанній сфері

Питання для самостійного вивчення. Об'єкти державного контролю. Права та обов'язки суб'єктів підприємницької діяльності під час контролю.

Нормативно-правова база державного контролю в туристичній та готельно-ресторанній сфері.

ТЕМА 13. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ В ТУРИСТИЧНІЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ (2 ГОД).

Поняття юридичної відповідальності та її значення у сфері туризму та гостинності. Види юридичної відповідальності: цивільна, адміністративна, кримінальна, дисциплінарна. Відшкодування шкоди, виконання договірних зобов'язань, компенсації туристам.

Попередження правопорушень у сфері туристичної та готельно-ресторанної діяльності

Майнове відшкодування шкоди, завдане внаслідок ненадання послуг, або неякісних їх надання.

Питання для самостійного вивчення. Відповідальність готелю за невиконання обов'язків під час надання готельних послуг. Юридична відповідальність за недотримання законодавства про захист прав споживачів

ТЕМА 14. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ТУРИЗМУ (2 ГОД)

Поняття видів туризму та їх правове регулювання. Морські та річкові круїзи: поняття та види. Особливості регулювання сільського туризму. Правові аспекти організації культурно-пізнавального туризму. Пригодницький та екстремальний туризм.

Питання для самостійного вивчення: Регулювання спортивного та активного туризму. Лікувально-оздоровчий та SPA-туризм. Міжнародні аспекти правового регулювання окремих видів туризму.

Зміст семінарських занять

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПРАВА ТА ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ (2 ГОД)

1. Місце і роль права в системі соціальних норм.
2. Поняття, ознаки, сутність права.
3. Функції та джерела права.
4. Система права і система законодавства.
5. Норма права: поняття, ознаки, структура та види.

6. Поняття правового регулювання та його значення для сфери туризму і готельно-ресторанного бізнесу.
7. Механізм правового регулювання у сфері туризму та індустрії гостинності

ТЕМА 2. ПРАВОВІДНОСИНИ (2 ГОД)

1. Поняття правовідносин як особливого виду суспільних відносин, їх ознаки.
2. Зміст і структура правовідносин. Класифікація правовідносин.
3. Суб'єкти правовідносин у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу.
4. Об'єкти правовідносин у сфері туристичних і готельно-ресторанних послуг.
5. Юридичні факти як підстави виникнення, зміни та припинення правовідносин.

ТЕМА 3. МІЖНАРОДНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (2 ГОД)

1. Поняття та значення міжнародно-правового регулювання туризму та індустрії гостинності.
2. Міжнародно-правове регулювання туристичної та готельно-ресторанної діяльності: класифікація нормативно-правових актів
3. Поняття, зміст та особливості туристських формальностей.
4. Правовий статус міжнародних організацій в галузі туризму та готельно-ресторанної діяльності.
5. Міжнародно-правові стандарти у сфері туризму та готельно-ресторанних послуг.

ТЕМА 4. ЗАКОНОДАВЧІ АКТИ В ТУРИСТИЧНІЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ (2 ГОД)

1. Поняття та значення законодавчих актів у регулюванні туристичної та готельно-ресторанної діяльності.
2. Державне регулювання туристичної та готельно-ресторанної діяльності.
3. Правовий статус державних органів з регулювання туризму та готельно-ресторанної діяльності в Україні.
4. Класифікація нормативно-правових актів, що регламентують діяльність у туристичній та готельно-ресторанній сфері.
5. Програми розвитку туризму в Україні.

ТЕМА 5. ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВІ ДОГОВОРИ ТА ЗОБОВ'ЯЗАННЯ В ТУРИСТИЧНІЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ (2 ГОД)

1. Цивільно-правове зобов'язання: поняття, підстави виникнення, сторони.
2. Припинення зобов'язання, відповідальність за невиконання зобов'язань.
3. Загальні положення про договір.
4. Роль цивільно-правових договорів у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу.
5. Особливості укладення договорів, що використовуються при здійсненні туристичної та готельно-ресторанної діяльності.

ТЕМА 6. ПОРЯДОК ОФОРМЛЕННЯ ВИЇЗДУ УКРАЇНСЬКИХ ГРОМАДЯН ЗА КОРДОН (2 ГОД)

1. Порядок оформлення документів для виїзду громадян України за кордон.
2. Порядок оформлення виїзду через туристичні компанії.
3. Обмеження щодо виїзду за кордон громадян України.
4. Порядок повернення в Україну осіб, які втратили паспортні документи закордоном.
5. Порядок організації виїзду дітей за кордон на відпочинок та оздоровлення.

**ТЕМА 7. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В ТУРИСТИЧНІЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ
(2 ГОД).**

1. Державне регулювання підприємництва.
2. Поняття, види й ознаки підприємницької діяльності в туристичній та готельно-ресторанній сфері
3. Суб'єкти підприємницької діяльності в туристичній та готельно-ресторанній сфері
4. Ліцензування та сертифікація підприємницької діяльності у сфері туризму та гостинності.
5. Державна реєстрація юридичних і фізичних осіб-підприємців.

**ТЕМА 8. ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В
ТУРИСТИЧНІЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ (2 ГОД)**

1. Поняття трудових відносин та їх правове регулювання.
2. Суб'єкти трудових відносин у сфері туризму та гостинності.
3. Трудові договори та контракти у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу.
4. Права та обов'язки працівників і роботодавців.
5. Відповідальність сторін за порушення трудового законодавства.

**ТЕМА 9. ОПОДАТКУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ В ТУРИСТИЧНІЙ ТА
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ (2 ГОД)**

1. Податки та система оподаткування в Україні
2. Система законодавства про оподаткування суб'єктів у туристичній та готельно-ресторанній сфері.

3. Загальнодержавні податки і збори, особливості їх правового регулювання в туристичній та готельно-ресторанній сфері
4. Місцеві податки і збори, особливості їх правового регулювання у туристичній та готельно-ресторанній сфері.
5. Податкові пільги, особливості їх законодавчого регулювання у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу.

ТЕМА 10. СТРАХУВАННЯ (2 ГОД)

1. Поняття та сутність страхування.
2. Поняття страхового полісу у туристичній та готельно-ресторанній сфері за законодавством України.
3. Основні види страхування та особливості правового регулювання у сфері туризму та гостинності.
4. Правові засади укладення договору страхування, його основні елементи у туристичній та готельно-ресторанній сфері.
5. Страхування туристів при здійсненні туристичних поїздок.

ТЕМА 11. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЗАХИСТУ ПРАВ СУБ'ЄКТІВ У ТУРИСТИЧНІЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ (2 ГОД)

1. Правове регулювання спорів між суб'єктами туристичної та готельно-ресторанної діяльності.
2. Права туристів та клієнтів готелів і ресторанів.
3. Права підприємців у сфері туризму та гостинності.
4. Захист прав споживачів туристичних послуг.
5. Захист інтересів українських туристів за межами України.
6. Правове регулювання безпеки туризму.
7. Правоохоронні органи як суб'єкт захисту прав суб'єктів туристичної та готельно-ресторанної діяльності

ТЕМА 12. ПРАВОВІ ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОГО НАГЛЯДУ ТА КОНТРОЛЮ В ТУРИСТИЧНІЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ (2 ГОД)

1. Поняття та сутність державного нагляду і контролю.
2. Загальні правила здійснення державного нагляду (контролю) у сфері туристичної та готельно-ресторанної діяльності.
3. Органи контролю за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері туристичної та готельно-ресторанної діяльності.
4. Види державного контролю у туристичній та готельно-ресторанній сфері:
 - 4.1. Контроль за додержанням ліцензійних умов провадження туроператорської діяльності
 - 4.2. Податкові перевірки суб'єктів туристичної та готельно-ресторанної діяльності
 - 4.3. Перевірки Державної служби з питань праці
 - 4.4. Перевірки суб'єктів туристичної та готельно-ресторанної діяльності державними органами у сфері захисту прав споживачів

ТЕМА 13. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ В ТУРИСТИЧНІЙ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННІЙ СФЕРІ (2 ГОД).

1. Поняття юридичної відповідальності у сфері туризму та гостинності.
2. Види юридичної відповідальності у сфері туризму та готельно-ресторанного бізнесу
3. Попередження правопорушень у сфері туристичної та готельно-ресторанної діяльності
4. Майнове відшкодування шкоди, завдане внаслідок ненадання послуг, або неякісних їх надання.

**ТЕМА 14. ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ОКРЕМИХ
ВИДІВ ТУРИЗМУ (2 ГОД)**

1. Види туризму за законодавством України
2. Морські та річкові круїзи: поняття та види
3. Особливості регулювання сільського туризму
4. Правові аспекти організації культурно-пізнавального туризму.
5. Пригодницький та екстремальний туризм.

Розподіл годин, виділених на вивчення дисципліни «Правове регулювання в туризмі та готельно-ресторанному бізнесі»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма
Самостійна робота, год, у т.ч.:	48	82
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10	16
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	12	18
Підготовка до поточного контролю	14	24
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	12	24

ПОЛІТИКА КУРСУ

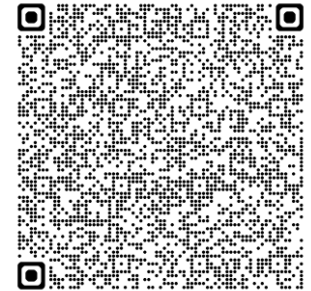
1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно “Положення про організацію освітнього процесу” здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

“Положення про академічну доброчесність” закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

“Положення про академічну доброчесність” визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).¹ “Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів” містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилення текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).²

Під час вивчення навчальної дисципліни “Радіовиробництво і подкасти” студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, — є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця.

¹ визначається політика використання ШІ в навчальній дисципліні - дозволене/заборонене, правила використання

² визначається перелік електронних та інших ресурсів та умови перерахування

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
РН 7. Виявляти навички організаційного проектування.	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (Case study, дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	екзамен
РН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи (Case study, дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	екзамен

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”;

“3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

<i>«незадовільно»</i>	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
<i>«задовільно»</i>	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
<i>«добре»</i>	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;

«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.
-------------------	---

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».³

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A

³ можна вказати теми чи завдання, які є обов'язковими до виконання, а також особисті підходи до оцінювання рівня знань здобувачів під час аудиторної роботи

Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література:

1. Вакарюк Л. В., Гетьманцева Н. Д. Корпоративне право: навч.-метод. посібник. Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2024. 224 с.
2. Гарагонич О. В., Дорошенко Л. М., Кологойда О. В., Пожоджук Т. Б. Корпоративне право : підручник. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 668 с.
3. Господарське право (Загальна частина): підручник / за ред. В. С. Щербини, В. В. Резнікової. Київ: Видавництво Ліра-К, 2023. 588 с.
4. Господарське право: підручник / за ред. О. П. Подцерковного. 4-те вид., доп. І перероб. Одеса: Фенікс, 2024. 584 с.
5. Готельно-ресторанна справа: навч. посіб. / Л. Ю. Матвійчук, Л. М. Чепурда, О. М. Лютак, С. В. Сидорук, Б. А. Смаль. Б.м., 2023. 356 с.
6. Готельно-ресторанний бізнес: навч. Посібник / за ред. О.А.Ніколайчук. Кривий Ріг : Вид.ДонНУЕТ, 2022. 250с.
7. Кіріяджи В. В. Правове регулювання галузей турбізнесу: навч. посіб. Донецьк: ДІТБ, 2021. 339 с.
8. Корпоративне право (у таблицях і схемах)/ за заг.ред. О.С. Яворської. Дрогобич: Коло, 2023. 472 с.
9. Цивільне право. Загальна частина: навч. посіб. / за заг. ред. С. О. Сліпченка, О. Л. Зайцева ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2022. 332 с.
10. Цивільне право. Особлива частина: навч. посіб. / за заг. ред. Ю. М. Жорнокуя, О. Є. Кухарєва ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2023. 420с.

Додаткова література:

1. Антонюк Т., Паралюш М. Встояти під час війни: як працюють готелі України. 21.07.2022. URL: <https://commercialproperty.ua/analitics/vstoyati-pidchas-viyni-yak-pratsyuyut-goteli-ukraini/>

2. Вавженчук С. Я. Договірне право: підручник: у 2 т. Т. І. Харків : Право, 2022. 632 с.
3. Волченко Н. В. Міжнародно-правове регулювання ведення готельно-ресторанного бізнесу. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 4. С.673-676
4. Гончар Л.О. Нормативно-правове регулювання діяльності підприємств готельно-ресторанного і туристичного бізнесу. *Економіка і суспільство*. 2021.(26). DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-26-3>
5. Гончар Н. О. Нормативно-правове регулювання діяльності підприємств готельно-ресторанного і туристичного бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2021. Випуск 26. С.81-86
6. Матвієнко А.Т. Науково-практичний коментар до Закону України «Про туризм». К. Київський державний коледж туризму та готельного господарства. 2021. 220 с.
7. Нелін О.І. Нормативно-правове забезпечення якості обслуговування у готельній сфері: проблеми теорії і практики. *Юридична Україна*. Випуск 1. 2023. С.51-58
8. Нелін О.І. Нормативно-правове регулювання готельної індустрії в Україні:
9. Нелін О.І. Охорона та захист прав споживачів готельних послуг: проблеми теорії і практики. *Юридична Україна*. Випуск 10. 2022. С. 13-20.
10. Нелін О.І. Правове регулювання готельного господарства України: сучасний стан і перспективи розвитку. *Юридична Україна*. Випуск 2. 2023. С 30-37.
11. Нелін О.І. Розмежування цивільно-правової відповідальності туроператора та турагента перед замовником туристичних послуг: проблеми теорії та практики. *Юридична Україна*. Випуск 2. 2022. С. 36-44
12. Петренко Н.О., Поліщук О.А., Коваленко Л.Г. Правове регулювання та аспекти ціноутворення в сфері готельно-ресторанного і туристичного бізнесу. *Ефективна економіка*. Електронне наукове фахове видання. 2022. № 5. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/>

проблеми теорії і практики. *Юридична Україна*. Випуск 8. 2022. С. 29-35.

13. Рекодифікація цивільного законодавства України в умовах євроінтеграційних процесів: монографія / Є. О. Харитонов, О. І. Харитонova, Н. Ю. Голубєва та ін. Київ : Норма права, 2020. 347 с.

Нормативно-правові акти:

1. Конституція України: Закон України № 254к/96-ВР від 28.06.1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>
2. Цивільний кодекс України № 435-IV від 16.01.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
3. Кодекс торговельного мореплавства України № 176/95-ВР від 23.05.1995 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/176/95-%D0%B2%D1%80#Text>
4. Повітряний кодекс України № 3393-VI від 19.05.2011 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3393-17#Text>
5. Про туризм: Закон України від 15.09.1995 № 324/95-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/324/95-%D0%B2%D1%80#Text>
6. Про захист прав споживачів : Закон України від 12.05.1991 № 1023-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1023-12>
7. Про курорти : Закон України від 05.10.2000 № 2026-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2026-14>
8. Про стандартизацію : Закон України від 05.06.2014 № 1315-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/1315-18>
9. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів : Закон України в редакції від 21.03.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text>
10. Про затвердження Ліцензійних умов провадження туристичної діяльності: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.11.2015 № 991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-2015-%D0%BF#Text>

11. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб: Закон України № 4196-IX від 09.01.2025 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#Text>
12. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України № 2275-VIII від 06.02.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>
13. Про акціонерні товариства: Закон України № 2465-IX від 27.07.2022 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2465-20#Text>
14. Про приватизацію державного і комунального майна: Закон України № 2269-VIII від 18.01.2018 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19#Text>
15. Про страхування: Закон України № 1909-IX від 18.11.2021 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1909-20#n2320>
16. Про ліцензування видів господарської діяльності: Закон України № 222-VIII від 02.03.2015 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>
17. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України № 755-IV від 15.05.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
18. Кодекс законів про працю України. Кодекс від 10.12.1971 № 322-VIII. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
19. Про Порядок надання послуг з тимчасового розміщення (проживання): Постанова Кабінету Міністрів України від 15.03.2006 № 297. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/297-2006-%D0%BF>